

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT

Mgr. Silvia Poljaková

Pracovné listy

2014

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: Mgr. Silvia Poljaková

Kontakt na autora UZ: ZŠ v Kurime, Družstevná 222
086 12 Kurima
sekretariat@zskurima.edu.sk>

Názov: Pracovné listy
Poznaj a chráň- 3. ročník
Prvá časť

Rok vytvorenia: 2014

**Oponentský posudok
vypracoval:** Mgr. Mária Rajničová

ISBN 978-80-8052-989-5

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

- **Zákonom chránené živočíchy**
- **Zákonom chránené rastliny**
- **Jedovaté huby**
- **Jedovaté rastliny**
- **Zvieratá žijúce vo voľnej prírode – lesné, poľné**
- **Zvieratá žijúce vo voľnej prírode – vtáky, ryby**
- **Značky v národných parkoch**

1. Doplň vynechané slová do textu: Ako sa správať v prírode

(odpadky, pozorujeme, stave, oheň, hlučne, neničíme)

- V prírode nechávame všetko v pôvodnom
- Zásadne po sebe nikde nezanechávame
- zakladáme len na miestach, kde je to povolené a vždy máme na pamäti, že hrozí nebezpečenstvo požiaru.
- V prírode sa nesprávame..... Umožní nám to počuť hlasy prírody a jej obyvateľov.
- Rastliny zbytočne a živočíchy neusmrcujeme.
- Ohrozené a chránené druhy len..... alebo fotografujeme.

2. Doplň vynechané písmenká k názvom chránených zvierat na obrázkoch.

s_l_m_ndr_škvrnitá

m_dv_d' hn_dý

r__ ostrovit

k_mzí_ tatr_nský

3. Prečítaj si básničku.

Chodím v lese sem a tam,

zvieratká v ňom hľadám.

Chráneným neublížujem,

ale ich ochraňujem.

Medveď , rys, kamzík,

nevyruší ich nik.

Vlka sa v lese bojíme,

orla pri lietaní obdivujeme.

Bobor, vydra, salamandra,

každý ich v lese spoznáva.

Na Slovensku sú chránené,

a v učebniciach kreslené.

- Vypíš z básničky **chránené živočíchy**

.....

- Spočítaj koľkokrát sa v básni použilo slovo **chránené**.
- Vypíš z básne 1 rým
- Aký nadpis , by si vymyslel básničke? Napíš.

4. Vylúšti tajničku a dozvieš sa odpoveď na hádanku.

Má štíhle, ale statné telo. Je veľmi pohyblivá, neúnavná a hravá. Vydáva rozličné zvuky od pískania až po mravčanie. Je to

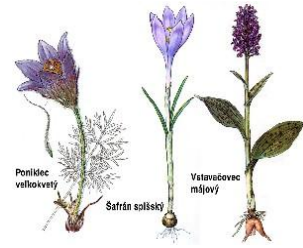
1.										
2.										
3.										
4.										
5.										

1. V lese chodí jeden Mäsko hľadá, má naň chuť.
2. Ako sa volá zviera na obrázku?
3. Je milá peknučká, škvrnitá a chránená. Čo je to?
4. Chránený vták.
5. Vrchovský tatranský je len.....

1. Chránenú rastlinu je podľa zákona zakázané Doplň :

.....

2. Uhádni zákonom chránenú rastlinku zobrazenú na obrázku. Zakrúžkuj správnu odpoveď.

<p>1. Je to vodná rastlina, ktorá rastie v nížinách južného Slovenska v jazerách. Má výrazné biele kvety, ktoré sa otvárajú iba cez slnečný deň. Je to :</p> <p>a) plesnivec alpínsky</p> <p>b) lekno biele</p> <p>c) c) bleduľa jarná karpatská</p> 	<p>4. Rastlina s fialovomodrými kvetmi a so žltým terčom podobná margarétke rastie v našich horách.</p> <p>a) astra alpínska</p> <p>b) bleduľa jarná karpatská</p> <p>c) plesnivec alpínsky</p>
<p>2. Je to trváca bylina s prezimujúcou cibuľou. Patrí k prvým jarným kvetom .</p> <p>a) bleduľa jarná karpatská</p> <p>b) lekno biele</p> <p>c) plesnivec alpínsky</p> 	<p>5. Rastie na strednom a východnom Slovensku.. Tak ako je krásny, je aj vzácny.</p> <p>a) lekno biele</p> <p>b) ibiš turínsky</p> <p>c) poniklec slovenský</p>
<p>6. Je najstaršou chránenou rastlinou na Slovensku. Je to vysoká trváca bylina, porastená hustými bielymi chĺpkami. Je od nepamäti symbolom hôr Tatier.</p> <p>a) lekno biele</p> <p>b) plesnivec alpínsky</p> <p>c) poniklec slovenský</p> 	

3. Spoj obrázok so správnym názvom chránenej rastliny.

<i>LEKNO BIELE</i>	<i>ASTRA ALPÍNSKA</i>	<i>PLESNIVEC ALPÍNSKY</i>	<i>BLEDULA JARNÁ KARPATSKÁ</i>
--------------------	---------------------------	-------------------------------	--

4. Vypočítaj príklady a dozvieš sa aká rastlinky sa zašifrovala do matematických príkladov. Usporiadaj výsledky od najmenšieho čísla po najväčšie číslo.

$2 \cdot 2 =$	<input type="text" value="N"/>	$3 \cdot 3 =$	<input type="text" value="E"/>	$4 \cdot 2 =$	<input type="text" value="L"/>
$1 \cdot 10 =$	<input type="text" value="C"/>	$5 \cdot 0 =$	<input type="text" value="P"/>	$1 \cdot 1 =$	<input type="text" value="O"/>
$5 \cdot 1 =$	<input type="text" value="I"/>	$3 \cdot 2 =$	<input type="text" value="K"/>		

..... slovenský

1. Prečítaj si text a doplň vynechané slová.

Muchotrávka červenkastá

(pologuľovitý, stromami, jedovatá, vínovočervenými škvrnami)

Výskyt: Rastie pod na suchom mieste.

Konzumná hodnota: veľmi

KLOBÚK 5 – 20 cm široký,až plocho rozprestretý, s hladkým okrajom; pokožka farebne premenlivá od hnedo červenkastej až po belavú, vždy s....., pokrytá sivasto hnedými a červenkastými bradavicami.

Muchotrávka zelená

(najnebezpečnejšiu hubu, duby a buky)

Výskyt: Rastie pod stromami:

Konzumná hodnota: smrteľne jedovatá; vzhľadom na jej hojný výskyt je považovaná za

Smrteľne jedovatá huba.

KLOBÚK 5 – 20 cm široký, najprv polguľovitý, neskôr plocho rozprestretý, zriedkavo s blanitými útržkami plachtičky, farba pokožky premenlivá od zelenej po žltkastú so sivasto olivovým viac-menej sýtym nádychom.

Muchotrávka červená

(rozprávok, horských oblastiach, červeným klobúkom)

Rastie v..... pod ihličnanmi a brezami.

Konzumná hodnota: Jedovatá

Huba z

Svojímje nepochybne najnápadnejšou lesnou hubou, ktorá odvždy podnecovala fantáziu ilustrátorov. V presvedčení ľudí je tento druh považovaný za rovnako nebezpečný ako smrteľne jedovatá muchotrávka zelená.

KLOBÚK 8 – 25 cm široký, polguľovitý až mierne vydutý, pokožka, červená pokrytá bielymi chrastičkami, ktoré po daždi spl'asnú.

Muchotrávka cisárska

(južnom Slovensku, chránená, oranžová)

Výskyt: Rastie v gaštanových a dubových hájov, vyskytuje sa na ale najmä v oblastiach..... Je zákonom

Konzumná hodnota: Je to výborný jedlý druh.

Huba cisárov

Názov pochádza z latinského slova- hoden cisárov, čo označuje jeho výbornú chuť. Už starí Rimania si tento druh vysoko cenili pre jeho mäsitú dužinu delikátnej chuti. Je výborný varený aj konzervovaný.

Klobúk tohto druhu býva vo farebnej škále od žltej po červeno.....

2. Dopíš odpovede z textu.

Ktorá huba je huba cisárov?

Ktorá huba je huba z rozprávok?

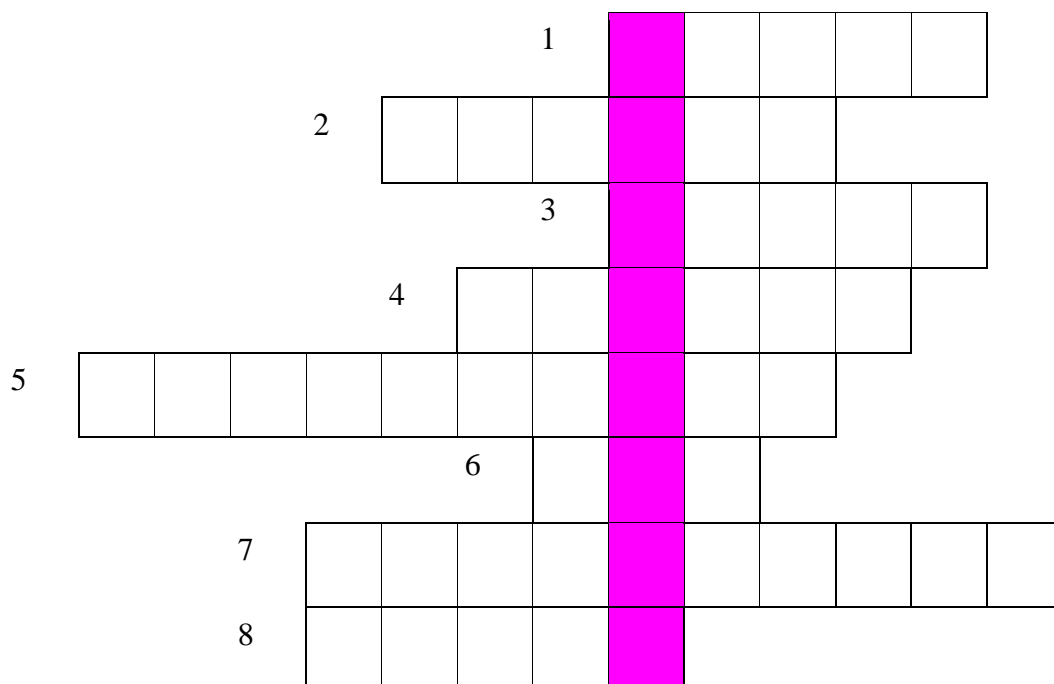
Ktorá huba je chránená?

Ktoré huby sú jedovaté?

Ktorá huba má na klobúku pokožku s vínovočervenými škvrnami?

Ktorá huba má pokožku, červenú pokrytú bielymi chraštičkami, ktoré po daždi splasnú?

3. Všetky huby na obrázku , vôbec nezberaj, ale ich iba spoznávaj , že jesť sa nesmú , lebo sú Dokončenie vylúšti v tajničke.

1. Ročné obdobie.

2. Ako sa volá huba na obrázku? Muchotrávka

3. Jedlá huba na D.....

4. Časť tela huby. K.....

5. Aký spoločný názov majú všetky jedovaté huby na začiatku?zelená, červená.....

6. Ročné obdobie

7. Doplní názov jedovatej huby: zelená

8. Kuriatko, bedľa, dubák, voláme huby.

4. Vypočítaj príklady a vylúšti slovo.

$$\begin{array}{llll} 3 \cdot _ = 27 & \mathbf{E} & _ \cdot 2 = 10 & \mathbf{N} & 2 \cdot _ = 18 & \mathbf{E} & _ \cdot 3 = 18 & \mathbf{K} \\ 32 : _ = 8 & \mathbf{V} & _ : 2 = 6 & \mathbf{Č} & 28 : _ = 4 & \mathbf{R} & _ : 3 = 7 & \mathbf{A} \\ 2 \cdot _ = 2 & \mathbf{S} & _ : 5 = 2 & \mathbf{Á} & 3 \cdot _ = 0 & \mathbf{T} \end{array}$$

12	9	7	4	9	5	6	21	1	0	10

muchotrávka

1. Prečítaj si text.

Jedovaté rastliny rastú v prírode bežne medzi ostatnými rastlinami.

Obsahujú jedy – toxické látky, ktoré aj v malom množstve vyvolávajú chorobné zmeny. Spôsobujú nepríjemné stavy – otravy a za istých okolností môžu viesť až k smrti. Podľa účinku rozlišujeme rastliny na prudko jedovaté, jedovaté a nebezpečné.

Prvá pomoc pri otravách jedovatými rastlinami:

Po skonzumovaní jedovatých rastlín je nutné zabrániť ďalšiemu pôsobeniu jedu, preto treba urýchlene vyvolať zvracanie a privolať lekársku pomoc. Zvratky treba odložiť pre lekára. Do jeho návštevy možno podať silný čierny čaj a veľa živočíšneho uhlia.

Niektoré jedovaté rastliny: Durman obyčajný, Konvalinka voňavá, Mak siaty, Veternica iskerníková, Ľuľkovec zlomocný, Vranovec štvorlistý, Ľubovník bodkovaný, Kosatec, Ľan siaty,

Dopíš odpovede z textu.

- Ako sa volajú rastliny, ktoré aj v malom množstve vyvolávajú chorobné zmeny?

.....

- Ako rozlišujeme jedovaté rastliny podľa účinku?

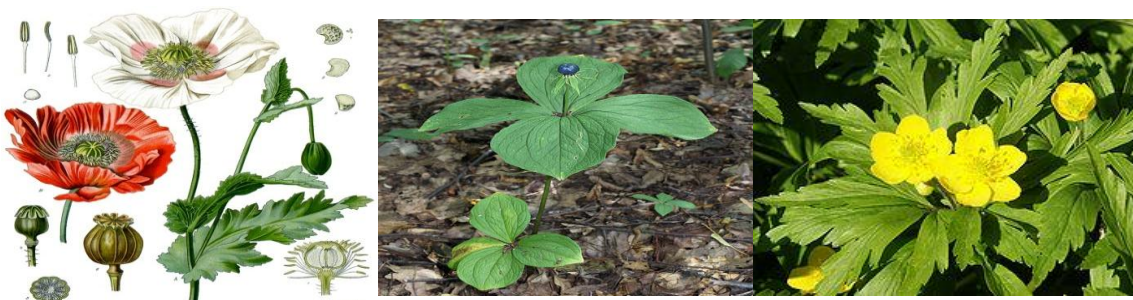
- Čo treba spraviť, ak niekto skonzumoval jedovatú rastlinu?

.....

- Ako ešte môžeme pomôcť otrávenému človekovi?

- Vypíš z textu 3 jedovaté rastliny:

2. Dopíš chýbajúce písmená jedovatých rastlín.

M_k_siat_

Vran_vec_štv_rlistý

V_t_rnica_isk_rníková

Konv_link_ voň_v_

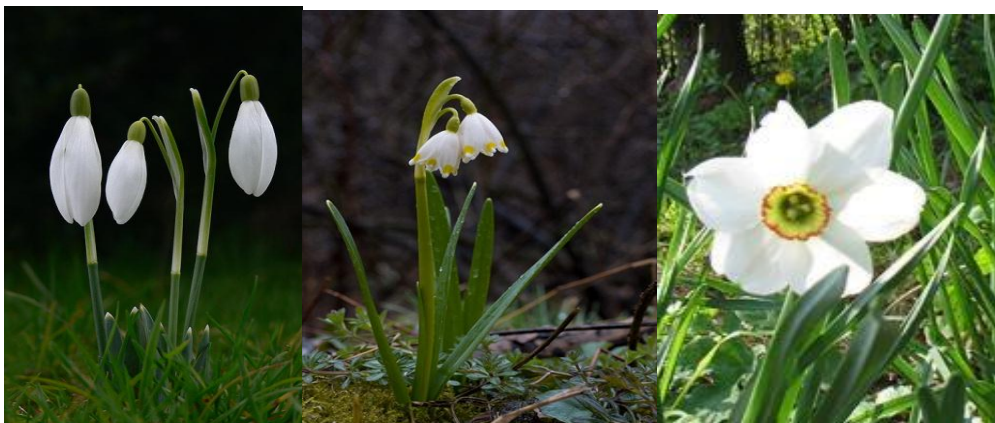
Luľk_vec_zl_m_cný

Durma_ob_čajn_

3. Prečítaj si text. Napiš názvy jarých kvetov k obrázkom.

Jedovaté rastliny kvitnúce na jar

K prvým jedovatým rastlinám patria – poslovia jari: snežienka jarňá, bleduľa jarňá a narcis biely. Sú to nízke trváce byliny s cibuľou, z ktorej čerpajú živiny, kým je ešte pôda zamrznutá na svoj rýchly rast. Sú celé jedovate najviac však podzemná časť – cibuľa.

4. Vyrieš tajničku.

Rastliny na obrázkoch sú

Obr. Iskerníkovité
1 iskerník prudký, 2 vetrernica hájna, 3 blyskáč jarný

1.										
2.										
3.										
4.										
5.										
6.										
7.										
8.										

1. Snežienka a bleduľa majú spoločný názov

2. Prvý jarný kvietok.

3. Jedovatá rastlina na obrázku je.....obyčajný

4. Jedovaté rastliny spôsobujú nepríjemné stavy-.

5. Jedovatá rastlina na obrázku. štvorlistý

6. Hádanka: Pána v červenom klobúku, vidíme z diaľky na lúke.

Vlčí _____

7. Jedovatá rastlina , ktorá začína písmenom v_____

8. Podľa účinku rozlišujeme rastliny na prudko jedovaté, jedovaté a

1. V štvorsmerovke vyhľadaj a prečiarkni slová: zajac, kuna, jež, d'ateľ, líška, jeleň, veвериčka, mravec, medveď, vlk, tchor, výr

Neprečiarknuté slová tvoria tajničku.

L	Z	A	J	A	C
Ľ	K	K	E	K	E
E	U	Š	L	Č	V
T	N	Í	E	I	A
A	A	L	Ň	R	R
Ď	E	V	D	E	M
E	S	R	Ý	V	J
T	CH	O	R	E	E
N	É	K	L	V	Ž

Poznám v lese zvieratá,

každý les nám okrášlia.

Sú to srny, vlci, kuny,

pozná ich aj prvak hrdý.

Mravec, líška, veвериčka,

je pre tretiaka hlavička.

Diviak, jeleň, srna,

je tiež dobrá zverina .

Je to ale divina,

pre školákov nie je drina.

Hraboš, vretenica, jašterica,

po poli sa preháňa,

a školákov do prírody a lesa,

vždy vyláka.

Sú to naše a poľné zvieratká.

- Vypíš z básničky všetky zvieratká.

.....

- Napíš jeden rým z básničky.

.....

Napíš jedno lesné a jedno poľné zviera, ktoré sa nespomínalo v básničke.

.....

2. Napíš mená zvierat na obrázkoch.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

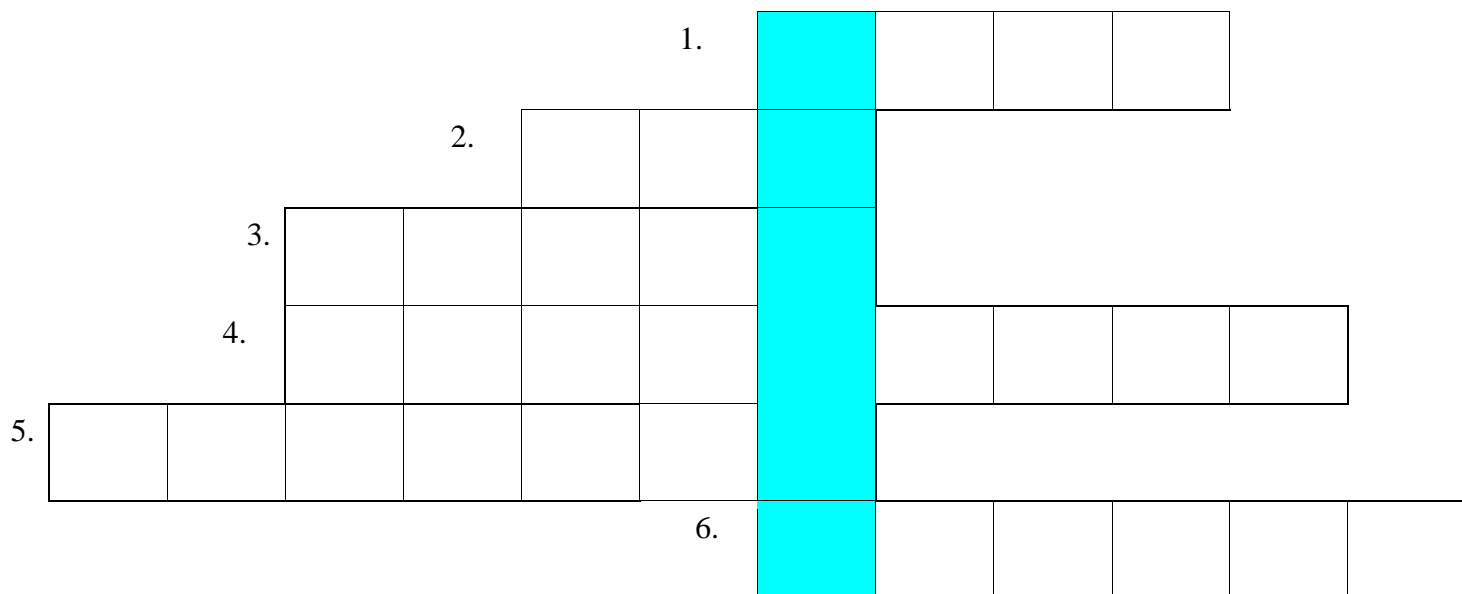

.....

.....

3. Vylúšti tajničku.

1. Je to štvornohé zviera, rýchlo beží, skáče, hnedej farby, v zime ju horári prikrmujú senom
2. Robí samé podzemné chodby, má rypák, lopatkovité končatiny poznáme, že niekde bol podľa kôp zeminy- krtincov. To zviera je
3. Je to štvornohý mäsožravec, ryšavej farby s dlhým huňatým chvostom. Je to
4. Skáče zo stromu na strom, zbiera oriešky. Je to
5. Dokonči: lesné
6. V zime spí dlhým spánkom. Je to

..... sa o zvieratká.

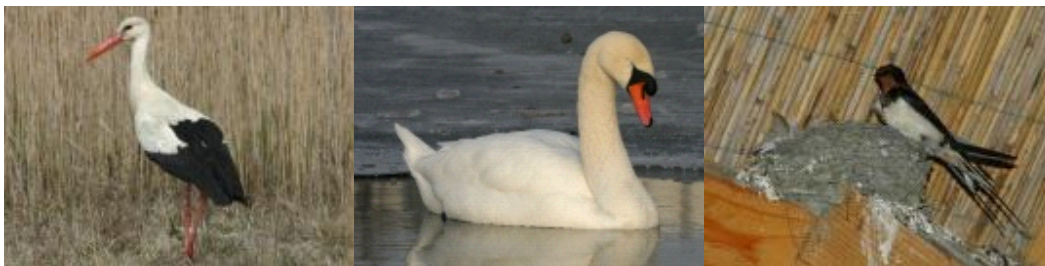
1. Napíš názvy vtákov.

..... strakatá

..... skalný

..... čierny

.....biely

..... veľká

..... obyčajná

2. Prečítaj si text. V texte podčiarkni názvy vtákov.

Deti na lúke videli kukučku a hrdličku. Pri močiaroch zbadali bociana a rybárika. V diaľke zbadali aj malé kačičky a čajky. V horách na jazere plávala krásna biela labuť. Veľmi sa im páčila na strome sova a v hniezde pipiška chochlatá. Holub a hrdlička ich sprevádzali svojím letom po prírode. Po peknom výlete písali slová: hýľ, výr, sýkorka, myšiak.

- Napíš aké vtáky zbadali pri močiaroch.
- Na strome sa im páčila?
- Aké slová písali?
- Kukučku a hrdličku videli.....

3. Dopíš chýbajúce písmená do názvov vtákov.

m_š_k h_rny

s_k_l sťah_vavý

b_ž_nt po_ný

d'__t__ľ__ v__ľk__

šk__vr__no__ str__m__vý

vr__b__c p__ľn__

4. Spoj obrázok ryby so svojim názvom.

šťuka obyčajná

úhor európsky

kapor obyčajný

5. Prečítaj si báseň.

Môj dedko je rybár,

stále by len chytal,

ryby, rybičky, kapre,

šťuky a zubáče.

Úhor, ostriež, sumec,

je to preňho ľahká vec.

Chytiť rybu na udicu,

loviť rybky v rybníku,

opekať ich pri pníku

a zostať pri tom potichu.

- Vypíš z básničky všetky ryby, rybičky.
- Vypíš z básničky 2 rýmy.
- Vytvor rým k slovu pleskáč -
- Napíš, čo doma pripravujete z rýb.

6. Z poprehadzovaných slabík zlož správne slová.

mec- su báč- zu bec- vra lub- ho

por- ka šiak- my..... ka- ku- kuč kol-so

7. Vymysli názov vtáka, ryby, ktoré začínajú na posledné písmenko slova, ktoré je napísané.

holub-..... orol- výr-

zubáč-..... myšiak-

8. Vylúšti tajničku.

1.

--	--	--

2.

--	--	--	--	--	--	--	--

3.

--	--	--	--	--	--	--

4.

--	--	--	--	--	--	--

5.

--	--	--	--	--	--	--

6.

--	--	--	--	--	--

7.

--	--	--	--	--

8.

--	--	--	--	--

9.

--	--	--	--	--

1. Nocou letí celkom ticho, nepohrdne malou myškou. Čo je to?

2. Ako sa volá tento vtáčik?

3. Dlhý zobák, dlhé nohy. Vo vode si kráča. Rybku, žabku uloví si. Aké je to vtáča?

4. Dravý vták loviaci myši.

5. Skáče a či kráča, aké je to vtáča?

6. Ako sa volá vták na obrázku?

7. Táto veľká ryba na obrázku začína na z, končí na č. Je to ?

8. Je to veľká, pod vodou len húka. Dopíš meno ryby.

9. Nie je hus a nie ani sliepka. Nie je ani mačka. Vo vodičke na potoku najradšej sa pláčka.

Je to Napíš dve

Dopíš vylúštenie tajničky

---, --- SLOVENSKA

Značky v Národných parkoch 3.ročník

1. Z mapy vypíš všetky Národné parky.

.....

2. Zakrúžkuj správnu odpoveď.

Lyžiarska turistická značka

Turistické značky pomáhajú turistom orientovať sa v neznámom teréne a

- a.) umožňujú im putovať bezpečne k cieľu aj bez použitia mapy či iných turistických pomôcok.
- b.) umožňujú im neputovať bezpečne k cieľu.
- c.) umožňujú im oddýchnuť si v prírode a nedodržiavať ich.

Šípka

3. Vyber si 4 turistické značky zakrúžkuj ich a pomenuj.

4. Vyhľadaj na mape a zapíš, zakresli:

- Zapiš nadmorskú výšku: Suchý vrch

Sedlo Dobšinský vrch.....

- Zapiš svoju trasu:

z Mlynky do Sedla Čertova hlava.....

z Palcmanskej Maši do Stratenej

- Zakresli jednu turistickú značku zo svojej trasy a pomenuj ju.

Zoznam použitej literatúry

<http://www.zoznamtour.sk/lexikon/7/turisticke-znacky>

http://atlas.vtaky.sk/atlasvtakov.php?id=druh&num=14_9

<http://www.akonaryby.sk/atlas-ryb/#kapitola16>

<http://najmama.aktuality.sk/aktivity/hadanky/>

<http://www.zsmedilava.edu.sk/files/hadanky.htm>

http://www.oskole.sk/?id_cat=7&clanok=14804

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Jedovat%C3%A9_rastliny

<http://referaty.aktuality.sk/jedovate-rastliny/referat-6687m>

<https://www.google.sk/search?q=chr%C3%A1nen%C3%A9+rastliny&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=wfcUoi2G8rNygOsu4GwBw&ved=0CDAQsAQ&biw=1280&bih=633>

https://www.google.sk/search?q=chr%C3%A1nen%C3%A9+zvierat%C3%A1+na+slovensku&hl=s&rlz=2T4NDKB_skSK0537SK0539&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=c_XvUvefMaar7Abur4HYDQ&ved=0CC8QsAQ&biw=1280&bih=633